

1 24 x

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 2 mei 1961.

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.KZ~~ - ~~HB~~ - ~~HC~~ - ~~HD~~ - ~~KE/S~~ - ~~KE/N~~ -
H.K/CH.
Afwezig : ~~H.BVD~~

HB corrigeert zijn mededeling van 29 april jl. met te zeggen dat de heren van de C.I.-detachementen morgen komen. PH.BVD was hiervan reeds op de hoogte. Daar H.BVD morgen aanwezig is, zal hij de heren ontvangen.

H.KA deelt mede hedenochtend de heer drs. . persoonlijk met zijn onderscheiding gelukkiggewenst te hebben. Volgt discussie over het feit dat "Het Vaderland" i.p.v. Mr. L. Einthoven Mr. L. Enthoven tot Commandeur Oranje Nassau benoemd heeft en een foto van Mr. K.L.J. Enthoven erbij heeft afgedrukt. Verder gedecoreerde relaties van de BVD worden met name genoemd.

2 mei 1961.

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

566

567

568

569

570

571

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594

595

596

597

598

599

600

601

602

603

604

605

606

607

608

609

610

611

612

613

614

615

616

617

618

619

620

621

622

623

624

625

626

627

628

629

630

631

632

633

634

635

636

637

638

639

640

641

642

643

644

645

646

647

648

649

650

651

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

700

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852

853

854

855

856

857

858

859

860

861

862

863

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924

925

926

927

928

929

930

931

932

933

934

935

936

937

938

939

940

941

942

943

944

945

946

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

1001

1002

1003

1004

1005

1006

1007

1008

1009

1010

1011

1012

1013

1014

1015

1016

1017

1018

1019

1020

1021

1022

1023

1024

1025

1026

1027

1028

1029

1030

1031

1032

1033

1034

1035

1036

1037

1038

1039

1040

1041

1042

1043

1044

1045

1046

1047

1048

1049

1050

1051

1052

1053

1054

1055

1056

1057

1058

1059

1060

1061

1062

1063

1064

1065

1066

1067

1068

1069

1070

1071

1072

1073

1074

1075

1076

1077

1078

1079

1080

1081

1082

1083

1084

1085

1086

1087

1088

1089

1090

1091

1092

1093

1094

1095

1096

1097

1098

1099

1100

1101

1102

1103

1104

1105

1106

1107

1108

1109

1110

1111

1112

1113

1114

1115

1116

1117

1118

1119

1120

1121

1122

1123

1124

1125

1126

1127

1128

1129

1130

1131

1132

1133

1134

1135

1136

1137

1138

1139

1140

1141

1142

1143

1144

1145

1146

1147

1148

1149

1150

1151

1152

1153

1154

1155

1156

1157

1158

1159

1160

1161

1162

1163

1164

1165

1166

1167

1168

1169

1170

1171

1172

1173

1174

1175

1176

1177

1178

1179

1180

1181

1182

1183

1184

1185

1186

1187

1188

1189

1190

1191

1192

1193

1194

1195

1196

1197

1198

1199

1200

1201

1202

1203

1204

1205

1206

1207

1208

1209

1210

1211

1212

1213

1214

1215

1216

1217

1218

1219

1220

1221

1222

1223

1224

1225

1226

1227

1228

1229

1230

1231

1232

1233

1234

1235

1236

1237

1238

1239

1240

1241

1242

1243

1244

1245

1246

1247

1248

1249

1250

1251

1252

1253

1254

1255

1256

1257

1258

1259

1260

1261

1262

1263

1264

1265

1266

1267

1268

1269

1270

1271

1272

1273

1274

1275

1276

1277

1278

1279

1280

1281

1282

1283

1284

1285

1286

1287

1288

1289

1290

1291

1292

1293

1294

1295

1296

1297

1298

1299

1300

1301

1302

1303

1304

1305

1306

1307

1308

1309

1310

1311

1312

1313

1314

1315

1316

1317

1318

1319

1320

1321

1322

1323

1324

1325

1326

1327

1328

1329

1330

1331

1332

1333

1334

1335

1336

1337

1338

1339

1340

1341

1342

1343

1344

1345

1346

1347

1348

1349

1350

1351

1352

1353

1354

1355

1356

1357

1358

1359

1360

1361

1362

1363

1364

1365

1366

1367

1368

1369

1370

1371

1372

1373

1374

1375

1376

1377

1378

1379

1380

1381

1382

1383

1384

1385

1386

1387

1388

1389

1390

1391

1392

1393

1394

1395

1396

1397

1398

1399

1400

1401

1402

1403

1404

1405

1406

1407

1408

1409

1410

1411

1412

1413

1414

1415

1416

1417

1418

1419

1420

1421

1422

1423

1424

1425

1426

1427

1428

1429

1430

1431

1432

1433

1434

1435

1436

1437

1438

1439

1440

1441

1442

1443

1444

1445

1446

1447

1448

1449

1450

1451

1452

1453

1454

1455

1456

1457

1458

1459

1460

1461

1462

1463

1464

1465

1466

1467

1468

1469

1470

1471

1472

1473

1474

1475

1476

1477

1478

1479

1480

1481

1482

1483

1484

1485

1486

1487

1488

1489

1490

1491

1492

1493

1494

1495

1496

1497

1498

1499

1500

1501

1502

OGHTENDBESPREKING op donderdag 4 mei 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.K/CH~~

Naar aanleiding van het feit dat tot 42 jaar gevangenisstraf is veroordeeld, ontspint zich een uitvoerige discussie.

H.BVD deelt mede dat op 19 mei om 10.00 uur een causerie zal houden.

H.C schat dat vrij veel mensen van zijn afdeling aanwezig zullen zijn en KB/G noemt 4 tot 5 personen van KB.

Ter zake van de organisatie, waarover enig misverstand blijkt te bestaan, zal H.BVD met H.KEB spreken.

KB/G stelt voor een centrale persoon aan te wijzen voor het organiseren van dergelijke bezoeken en vergaderingen.

Dit zou dan H.KEB moeten zijn, aldus H.BVD, maar voor bezoeken die speciaal één afdeling betreffen en waarbij het programma aan de te bespreken materie wordt aangepast, is H.KEB als organisator minder op zijn plaats.

PH.BVD wil naar voren brengen dat z.i. gisteren in Heelsum de films wel het minst geslaagde deel waren. Vertoond werden een Amerikaanse beveiligingsfilm en een film die de Waarden van het Westen weergeven. De meningen hierover waren zeer verdeeld.

PH.BVD heeft de valse munterszaak uiteengezet in Heelsum.

H.KA zegt dat van afdeling B een vraag binnen is gekomen t.a.v. de piketdienst door caseofficers die van 17.00 tot 17.30 uur placht te lopen. De ratio bij het vaststellen van deze piket was a) dat de dienst bereikbaar moest zijn gedurende de tijd dat de ambtenaren zich naar huis begaven en b) dat andere instanties tot 5.30 uur werkten. H.AZ stelt voor de piket te laten lopen van 17.20 tot 17.45 uur, hetgeen met het oog op het schoonmaakpersoneel het beste uitkomt. Op vraag van H.B zegt H.AZ dat hij hierover een publicatie zal laten rondgaan.

H.B heeft gisteren de 5 commandanten van de C.I. detachementen op bezoek gehad, vriendelijke mensen. Er is een gesprek gevoerd i.v.m. de moeilijkheden die optraden met de identificatie van agenten. Wij hebben de categorische belofte gekregen dat de gegevens van het kanaal BPR/ niet zullen worden gebruikt voor beveiligingsdoeleinden, waardoor er moeilijkheden ontstonden, maar dat zij in een geheime kast zullen worden opgeborgen. Zij zullen voorts niet naar de politie gaan voor nadere opheldering, maar alleen naar de B.V.D.

Op vraag van KB/N zegt H.B dat men natuurlijk nooit kan garanderen dat er zich geen herhalingen van de gemaakte fouten zullen voordoen, maar alle maatregelen zijn getroffen en iedereen is gewaarschuwd.

Aangezien het duidelijk was dat voortgang op deze voet de boterham van betekent , heeft H.B niet verder op vermindering aangedrongen, nadat hij het onderwerp kort had aangesneden en de stemming al zag dalen.

KB/G vraagt wat de C.I. detachementen eigenlijk precies doen en wat het verschil is met Field Security.

H.B vergelijkt de C.I. detachementen met Area Security officers, terwijl de Field Security een mobiel stuk is van een divisie. De Area security officers zijn statisch en ook meestal beroepsmensen. Een deel van het Nederlands grondgebied is hun ressort, binnen hetwelk zij verantwoordelijk zijn voor de beveiliging. Hun taken zijn in de eerste plaats de beveiliging van de onderdelen die zich in hun ressort bevinden, checken van personeel dat in

de kazernes komt en in de tweede plaats het inlichten van de territoriale bevelhebber t.a.v. hun ressort. Zo moeten zij vele verkenningen doen om vast te stellen wat geschikte droppingzones zouden zijn voor parachutistenlandingen en het in beeld brengen van terrein voor het geval van bepaalde operaties. Een onderdeel hiervan is de vraag: zijn de communisten in dit ressort zo gevaarlijk dat daarvoor troepen moeten worden gereserveerd in tijd van oorlog om deze communisten te lijf te gaan. Men heeft zich daar oorspronkelijk een grote taak van voorgesteld die nu wel wat tegenvalt. H.C vult de taak van de C.I. detachementen nog aan met een voorbeeld toen de Honest Johns in Nederland werden opgesteld, moest het betreffende gebied op vreemdelingen worden uitgekamd.

4 mei 1961.

OGHTENDBESPREKING op vrijdag 5 mei 1961

PH

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AE~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~ -
H.K/CH

Afwezig : -----

Op vraag van PH.BVD naar aanleiding van het ^{ber}bericht uit de KB/N dagstaat, zegt KB/N dat dit bericht naar afdeling B is gegaan die voor de exploitatie zorgt.

De vraag is of Minister Toxopeüs van deze stemmingen in kennis gesteld moet worden.

H.B ziet er niet zo heel veel exploiteerbaars in, aangezien men de indruk krijgt dat minister Toxopeüs al grotendeels gewicht is voor de eisen t.a.v. de vrije zaterdag.

H.B ziet een zeer uitvoerig artikel over George BLAKE in De Volkskrant, waarin zijn achtergrond wordt onthuld.

H.D deelt mede, dat de N.R.C. gisteren liet doorschemeren dat hij een inlichtingenman zou kunnen zijn en vraagt wat ons antwoord moet zijn, mocht Buitenlandse Zaken ons deze vraag stellen.

Als de courant nu al zo dicht bij dit feit is, zal het over enige dagen wel bekend zijn. H.BVD wil het Volkskrant bericht gaarne ter inzage hebben.

H.B vermeldt, dat De Waarheid heeft ontdekt dat Kurt Becher, de fameuze medewerker van Echmann, een kantoor in Rotterdam had als filiaal van zijn graanhandel in Bremen en dat het naambordje nu van het kantoor verwijderd is.

H.D deelt mede, dat de V.W.O., waarvan professor ^{voorzitter is,} 11 maart j.l. een algemene vergadering heeft gehouden, waarvan hij het verslag voor zich heeft. De B.V.D. is daar weer over de tong gegaan in verband met de zaak ^{in Wageningen.} Het Bestuur stelt zich nu voor een studietoelating in te stellen, teneinde na te gaan hoe de situatie bij de universiteiten, bij het onderwijs en de particuliere bedrijven ligt. Professor ^{vraagt de studietoelating} aandacht te besteden aan de invloed die de B.V.D. heeft op het verstrekken van visa. De Amerikanen stellen bij visumaanvragen voor de V.S. zelf een onderzoek in, waarbij echter het advies van de B.V.D. een rol speelt. Professor ^{is afgetreden en wordt opgevolgd door professor Dr.} ^{, die naast zich heeft mevrouw}

H.KA komt terug op de ochtendbespreking van 18 april j.l., waar het speciale Benelux verdrag over de wederzijdse rechtshulp werd besproken. H.KA heeft de tekst van dit verdrag voor zich.

- 1) De uitlevering zal op zeer eenvoudige wijze plaats hebben, namelijk van Minister tot Minister;
- 2) Rechtshulp kan gevraagd worden, hetgeen dan moet uitgaan van een gerechtelijke autoriteit;
- 3) Dan is er nog de mogelijkheid een achtervolging voort te zetten binnen het gebied van de andere natie, binnen een zone van 10 KM. Men kan dan zelfs nog de persoon staande houden. Dit geldt alleen voor gevallen van misdrijf, omdat daar alleen uitlevering mogelijk is. Een en ander ligt geheel in het criminele vlak.

H.B las gisterenavond in de courant over de migratie van arbeiders, welke kwestie opnieuw in behandeling is omdat West-Duitsland en Nederland bezwaren hadden tegen de vrije migratie, met name van Grieken en Italianen. Men is in Straatsburg bezig deze bezwaren te overwinnen, zodat onder zekere beperkende condities toch een vrije migratie doorgang zal vinden. Het blijkt, dat bij West-Duitsland bezorgdheid voorziet t.a.v. het recht van dergelijke arbeiders mee te kiezen in de ondernemingsraad van het bedrijf, waardoor deze in communistische handen zou kunnen komen.

H.B vraagt zich af, waar men precies zou moeten wezen om meer details over deze zaak te weten te komen en wie van Nederlandse zijde deze onderhandelingen voert.

PH.BVD heeft begrepen, dat de vrije migratie altijd beperkt blijft door O.O. en V. en dat op grond daarvan toegang geweigerd kan worden.

H.KA wijst er op, dat dit alleen individueel is en niet categoriaal. H.B zegt, dat de vraag is hoe goed deze en andere beperkingen zullen werken en wat men van Nederlandse zijde van plan is te doen. H.B krijgt het gevoel, dat als men deze zaak in handen geeft van Sociale Zaken er bijzonder weinig gedaan wordt. Uit de courant blijkt nu, dat wij in Duitsland

een zekere duidelijke bondgenoot in deze zaak krijgen, met een argument dat ook ons aanspreekt. Het enige argument dat Nederland echter hanteert is de woningschaarste.

Het KB/N bericht over de A.D.M. komt in dit verband ter sprake. KB/N vraagt of dit naar Sociale Zaken is gegaan, hetgeen H.B zal nagaan. Uit het bericht komt volgens H.B nauwelijks naar voren, dat het hier om iets gaat waarover men zich zorgen moet maken, daar de omvang zo gering is.

Ook H.D zegt, dat hij nog geen berichten heeft gezien waaruit duidelijke aanwijzingen naar voren komen om actie op te kunnen nemen.

PH.BVD merkt op, dat de omvang niet groot kan zijn, omdat er nog maar zo weinig Italianen zijn, maar dat dit niets zegt voor het geval wij grotere aantallen in het land zouden halen. Volgens PH.BVD kan het KB/N bericht een indicatie zijn en PH.BVD vraagt zich af of de Duitsers hun bezwaren op dergelijke indicaties baseren.

Het blijkt de aanwezigen niet duidelijk te zijn wie in deze zaken competent is.

Besloten wordt, dat H.KA het courantenbericht zal ontvangen en KA2 naar Justitie zal sturen om de zaak aan te boren.

H.BVD deelt mede, dat hij met H.KEB heeft afgesproken, dat deze voor bezoeken van vreemdelingen de organisatie in het vervolg in zijn hand zal houden. D.w.z. het beleid wordt door de Dienstleiding uitgemaakt en H.KEB zal zorgen dat de aansluiting er is. H.KEB zal zich dus altijd van het programma van de bezoeken op de hoogte moeten stellen. H.KEB was hier geheel mee accoord gegaan.

5 mei 1961.

Zaterdag 6 mei: gesloten

UCHTENDEBESPREKING op maandag 8 mei 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : H.BVD - H.AZ

Naar aanleiding van het -bericht uit de KB/N dagstaat zegt PH.BVD - als de A.N.J.V. de politieradio al kan afluisteren, wat zullen de Russen dan doen met de volgautoradio's?

KB/G stemt hiermee in en vertelt dat wij bij een volgactie wel eens hebben moeten teruggaan naar de primitieve staat, namelijk op de fiets, zonder radio. KB/G herinnert er aan dat een Rus ergens in de zône, alleen door op twee verschillende plaatsen te constateren dat onze radio in de lucht is, voldoende aanwijzing heeft dat hij gevolgd wordt, zonder dat hij ook maar één volger hoeft te zien.

H.C vestigt er de aandacht op, dat George BLAKE in de Engelse zondagspers uitvoerig is besproken en dat men er wel degelijk achter is dat hij iemand van M.I. 6 is. Hij zou als double agent zijn opgetreden en teveel hebben weggegeven. De Amerikaanse couranten insinueren dat de gehele gesloten deurenzaak nodig is geweest om het gezicht van M.I. 6 te redden.

H.B vestigt de aandacht op een artikel dat vrijdag in De Volkskrant is verschenen onder het hoofd: "Ondergrondse van Paul de Groot in actie", waarin zijn acties tegen S.W.P., P.S.P. en zijn trucjes t.a.v. Paas- en Pinkstermarsen aan de kaak worden gesteld. H.B vraagt aan de KB/G en C en ook de K/CH sfeer te willen berichten, als er reacties op dit artikel komen.

KB/G verlaat de vergadering.

H.B heeft een verzoek namens BAB die door H.BVD morgen om 11.00 uur op zijn kamer is verzocht, omdat daar de nieuwe gezant in Boedapest, Dr. , komt. BAB vraagt nu of hij iets moet voorbereiden. H.C en H.D hebben dergelijke verzoeken ontvangen en H.C neemt aan dat Dr. hier stukken moet komen lezen over het verleden van de post Boedapest. H.KA neemt aan, dat het bezoek van morgen een eerste aftasting zal zijn en dat er dan een programma zal worden opgesteld.

H.C heeft op verzoek de agenda niet ter inzage gekregen van H.KEB en heeft dus zijn stuk ingestuurd zonder te weten of het in het geheel past.
H.C en H.B verzoeken nogmaals of in deze situatie verandering gebracht kan worden.

8 mei 1961.

OGHTENDBESPREEKING op dinsdag 9 mei 1961

P. G. H.

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~H. RA~~ - ~~H. AZ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H. K/CH~~
Afwezig: ~~PH. BVD~~

H.B komt terug op de passage in de notulen van gisteren over het tot verboden gebied verklaren voor IJ.G.-diplomaten van verschillende militaire objecten. H.B wil er bepaald niet voor pleiten dat wij - zoals hij uit de notulen leest, maar niet begrepen had dat zo was afgesproken - het initiatief nemen tot een actie die z.i. gedoemd is te mislukken.

H.BVD vraagt zich af waarom deze zaak schriftelijk met de militairen moet worden afgehandeld.

H.C meent, dat uiteindelijk was gedefinieerd dat hier een militair belang in het spel is, waarvoor de militairen moeten vechten bij Buitenlandse Zaken. H.C gelooft echter, dat het op den duur goed zal zijn als wij met de drie militaire diensten samen komen, ook met het oog op de verhouding tot Buitenlandse Zaken. H.C gelooft wel, dat een schriftelijke uiteenzetting over de verschillen in bewegingsvrijheid tussen Russen en andere satellieten gewenst is, omdat hij gelooft dat dit de militairen niet voldoende duidelijk is. H.C stelt verder voor er een slotzin aan te verbinden waarin gewezen wordt op allerlei andere punten die zich beter voor een mondeling overleg lenen.

Op vraag van H.BVD zegt H.C, dat hij het betreffende briefje zal schrijven en het vervolgens aan de Dienstleiding zal voorleggen.

H.B ziet in De Volkskrant, dat het hoger beroep in de Lonsdale zaak niet tot resultaat heeft geleid en dat geen verandering in de straffen is gebracht.

Een merkwaardig verhaal is dat Houghton in de gevangenis is benaderd door medegevangenen die hem f 50.000.-- boden als hij bereid was te zwijgen, evenals Lonsdale. De rechtbank heeft verder weinig aandacht hieraan besteed.

H.B ziet dat ook BLAKE appel heeft aangetekend.

H.BVD heeft gisteren het afwijkende standpunt van de Observer over de zaak Blake gelezen. Een mede-krijgsgevangene van Blake verklaart, dat er geen sprake van is dat Blake in Chinese krijgsgevangenschap tot het communisme bekeerd zou zijn, want hij is niet gebrainwashed, integendeel, de Rus die dat had moeten doen is door hen gebrainwashed en vervolgens gedefecteerd naar CIA.

H.BVD deelt nog mede, dat de heer Heelsum niet gereageerd heeft, toen H.BVD de zaak

vorige week in aansneed.

H.B ziet in De Waarheid dat Stikker zich in Oslo belachelijk heeft gemaakt door een demonstratie van Anti A-bom betogers aan te zien voor een menigte die was uitgetrokken om hem hulde te bewijzen en zich als zodanig heeft gedragen, totdat hij discreet op de hoogte werd gesteld van de ware aard van de betoging.

- H.B heeft -

H.AZ vraagt zich af of er in de Dienst iemand is die als opdracht heeft om de televisie-uitzendingen te bekijken. Zo is er gisteravond een uitzending van de KRO geweest, waarin een meneer Fikkert een verhaal hield over veiligheidsdiensten, waarbij hij een nimmer falende Chroestsjov stelde tegenover een CIA, waarvan alle fouten uit het jongste verleden scherp werden belicht.

H.B heeft het programma ook gezien: het was een voor CIA bijzonder kritische beschouwing, maar het geheel was in zeer globale termen vervat en de heer Fikkert wees op het gevaar dat als een inlichtingendienst executieve bevoegdheid heeft, U2 en Cuba incidenten kunnen ontstaan. Dit alles is echter ook al door alle grote bladen gezegd, aldus H.B.

H.AZ neemt onmiddellijk aan dat de heer Fikkert de waarheid sprak, maar het gaat hem om de manier waarop deze voor on-ingewijden werd gebracht. H.C zou wel interessant vinden om de reactie van het publiek te weten te komen op dergelijke uitzendingen. Het is bekend dat de televisie altijd zeer veel brieven krijgt.

KB/N en H.B vinden dit uiterst griezelig. Als dit zou uitlekken, zou het politiek buskruit kunnen zijn: dat de Nederlanders zelfs geen brieven meer over de televisie uitzendingen kunnen schrijven, zonder dat deze bij de BVD terecht komen.

KB/G zegt, dat je het ook om kunt keren, namelijk dat de BVD in staat moet worden gesteld geïnformeerd te zijn over de publieke opinie over de dienst.

H.KA, die al heeft medegedeeld dat volgens een eerdere afspraak H.KO degene is die radio en televisie uitzendingen in de gaten houdt, zal deze zaak met H.KO opnemen, bij wijze van testzaak.

H.K/CH heeft een gesprek gehad met KLZ , die de kwestie van Ambonnezen in dienst van de krijgsmacht ter sprake bracht. De heer was, o.a. ook op basis van de rapportage van ons, tot de conclusie gekomen dat de Ambonnezen als groep niet meer als loyaal konden worden beschouwd en dat het derhalve een security risk is als men ze in dienst had of nam. 10% van de Ambonnezen is zich op Indonesië gaan oriënteren - hun loyaliteit heeft zich verplaatst en KLZ ziet een groeiende tendenz in die richting. De Permesta is overgenomen door het Indonesische leger en zal met hetzelfde spelletje willen spelen, als hij met heeft gedaan. Het idee weer soldaatje te kunnen spelen, is een verleiding voor Ambonnezen die nu eenmaal met hart en ziel soldaat zijn.

De Marid vond de zaak belangrijk genoeg om een bespreking met Land- en Luchtmacht aan te wijden, waarbij heeft voorgesteld dat de BVD aanwezig zal zijn.

H.BVD gelooft, dat H.K/CH dan het beste zelf aan de bespreking kan deelnemen.

H.BVD zag in de notulen van gisteren de moeilijkheden over de Special Committee stukken. Hem is gebleken dat de notulen van de laatste vergadering vanaf 29 december 1960 bij B zijn geweest, terwijl H.C, H.D en H.K/CH verder op de distributie stonden. Verder ligt de Engelse versie van de agenda ook bij B.

H.B betreurt het feit van de vergeten notulen ten zeerste en zal nagaan hoe dit mogelijk is geweest. Wat betreft de agenda, deze heeft H.B bij H.KEB moeten opvragen.

H.BVD heeft tegen H.KEB gezegd dat ook de agenda moet rondgaan en H.KEB gezegd er copieën van te maken.

H.C ontvangt de agenda van H.BVD.

H.BVD merkt verder op, dat hij een paar jaar geleden heeft ingesteld dat er per Special Committee onderwerp een dossier komt en dat bijvoorbeeld de Engelse versie van de agenda bij de notulen moet worden opgeborgen en de Franse versie voor de verschillende dossiers uit elkaar gehaald wordt.

H.C heeft slechts bij mondjesmaat de stukken doorgekregen en een dossier als door H.BVD genoemd heeft H.C nooit gezien.

H.KA heeft een GO voor zich, waarin een brief van Minister Toxopeüs, naar aanleiding van een aanvraag voor Koninklijke goedkeuring door een voetbalclub. In deze brief schrijft de Minister (juffrouw): "Gezien de sterke concentratie van politiek extremistische figuren in het bestuur van deze vereniging meen ik in dit geval te moeten vermelden, dat ook het bestuurslid op een onbekend tijdstip voor september 1953 geabonneerd geweest is op het dagblad "De Waarheid". (zgn. verjaard gegeven).", terwijl ons advies heeft geluid: "Hoewel in het algemeen bij aanvragen om Koninklijke goedkeuring van de statuten van voetbalverenigingen de politieke oriëntering van de bestuursleden niet als een voor de beslissing gewichtige factor wordt beschouwd, doet de sterke concentratie van politiek extremistische figuren in het bestuur van de thans om goedkeuring vragende vereniging bij mij de vraag rijzen of dit verzoek wel ingewilligd dient te worden."

Hier wordt dus een verjaard gegeven doorgegeven, in afwijking van ons advies. H.BVD zegt tegen H.KA dat met juffrouw moet worden besproken dat dit te ver gaat en dat het er om gaat niet wat zij wil, maar wat wij willen.

H.B vertelt, dat juffrouw nu ook weer over een brief betreffende het paspoortenbeleid van Buitenlandse Zaken t.a.v. communisten "in de aanval" wil gaan.

H.KA wacht nog een notitie van D over juffrouw en zal dan met haar spreken.

H.BVD zegt over het bezoek van Dr. van vanmorgen, dat iedereen het zijne kan inbrengen, waarbij hij ervan wil uitgaan dat de heer reeds het nodige weet. Mocht het tegendeel blijken, dan zal hij Dr. uitnodigen eens een dagje te komen.

Aanwezig zullen zijn bij het gesprek: H.C, BAB en H.D.

9 mei 1961.

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AB~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
H.K/CH

Afwezig : -----

Notulen gisteren:

H.K/CH vestigt er de aandacht op dat de suggestie dat de B.V.D. aan het gesprek over de Ambonnezen zal deelnemen niet van hem, maar van de Marid afkomstig was.

H.KA merkt op, dat de quintessence van de afwijkende brief van juffrouw niet was het feit van het verjaarde gegeven, maar dat wij, gezien de sterke concentratie van politiek extremistische figuren ons afvragen of het verzoek om Koninklijke goedkeuring wel ingewilligd dient te worden, terwijl zij, gezien de sterke concentratie van politiek extremistische figuren t.a.v. een bepaald bestuurslid een verjaard gegeven doorgeeft.

H.B heeft uitgezocht hoe het met de Special Committee agenda en notulen zit. H.KEB heeft geen opdracht gehad van de Dienstleiding om de agenda rond te sturen, hetgeen ook wel blijkt uit de aangehaalde Aurora passages. De notulen zijn inderdaad in rondlezing gestuurd: zij zijn eind december bij B aangekomen en na één maand bij C, alwaar zij een maand hebben vertoefd zonder H.C te hebben bereikt. Na deze laatste maand heeft H.KEB de notulen opgevraagd, is er drie dagen mee bezig geweest en heeft ze toen verder in de kast gelegd zonder aandacht te schenken aan de verdere distributie. Hier is dus sprake van een zeer gebrekkige behandeling van het stuk door bijna alle betrokkenen.

H.BVD had bedoeld, dat behalve de notulen ook de agenda zou zijn gedistribueerd, dit sprak volgens hem vanzelf.

Op vraag van H.BVD zegt H.C dat er geen enkel bezwaar tegen is dat de betreffende stukken worden vermenigvuldigd en dat een verder misverstand is, dat uit de Special Committee stukken niets gebruikt mag worden voor eigen dossiers.

Op vraag van H.BVD zegt H.D, dat het NATO-archief in ACD is geincorporeerd en dat de voortgangscontrôle zich evenals bij ACD beperkt tot de wetenschap wáár de stukken zijn. Van juffrouw moet dan ook niet verwacht worden, dat zij de circulatie zal bespoedigen, dit ligt op de weg van H.KEB.

H.BVD zal H.KEB als boven instrueren en hoopt dat op deze manier het stukkenverkeer van het Special Committee bevredigend zal verlopen.

H.B ziet in de courant dat er een debat zal komen in het Lagerhuis over de zaak BLAKE en de functionering van de veiligheidsdienst. Thomson, een vroegere veiligheidsman van het Foreign Office, heeft voor de televisie

verklaard, dat aldaar de huidige maatregelen tegen spionage volkomen nutteloos zijn en dat hij van 1948 tot 1953 heeft getracht om tot een reorganisatie te komen.

PH.BVD zegt dat Heelsum goed verlopen is. "The big five" waren beminne-
lijk en Hoofdcommissaris heeft zeer vriendelijk bedankt.

Men komt te spreken over het bezoek van Dr. . De meningen zijn voor-
lopig weinig positief - Dr. was kennelijk als-de-dood.
Dr. komt maandag hier om in de kamer van de BVA stukken te lezen.

H.KA heeft met H.KO getelefoneerd over de gisteren door H.AZ ter sprake
gebrachte televisie-uitzending. Deze is hem ontgaan, daar zijn twee kijkers,
de heren en ; hem blijkbaar in de steek hebben gelaten.

10 mei 1961.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 12 mei 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~ -
H.K/CH

Afwezig : -----

H.KA brengt het Nederlandse tijdschrift "De Spiegel" ter tafel, waarin het eerste van een reeks artikelen "De doopceel van de Rode spionage" is afgedrukt. De lezers worden uitgenodigd de B.V.D. telefonisch te waarschuwen als zij gevallen van spionage op het spoor zijn, in navolging van de oproep van Dr. voor de televisie . De B.V.D. komt er goed af en H.BVD deelt dan ook mede, dat de artikelenreeks onder de auspiciën van KO tot stand is gekomen, al is de Dienstleiding hierbij niet tevoren geraadpleegd.

H.KA vraagt zich af hoe de volgende aflevering zal zijn.

PH.B deelt mede, dat een Amsterdamse delegatie op het Binnenhof een lijst met handtekeningen gaat aanbieden van gemeentepersoneel voor de verkorting van de werkweek. Zoals wij echter Minister Toxopeüs reeds ~~vorige week~~ hebben kunnen waarschuwen, heeft men/te doen met gemeentepersoneel, maar met de CPN/Overheid.

/niet

PH.B meldt verder een misleidend artikeltje over een succesvolle stemming bij de Hoogovens. Terwijl in werkelijkheid de communisten 1% achteruit zijn gegaan, rekenen zij de lezer met gegoochel met cijfers 34% winst voor.

De Volkskrant suggereert dat het ongeluk met het Franse vliegtuig aan sabotage te wijten is. Het was een lijnvliegtuig, waarin naast gewone passagiers, twee Ministers van Afrikaanse staten zaten.

Men is het er over eens dat in de huidige politieke constellatie rondom Frankrijk een dergelijke suggestie voor de hand ligt.

PH.BVD vraagt of er nog meer onderwerpen zijn voor de Kamercommissie en H.D suggereert dat een onderwerp voor de Kamercommissie zou zijn: de onderwerpen die in de Kamercommissie ter sprake komen. Dit is actueel geworden na de zaak _____ en wij zullen de Kamercommissie er op moeten wijzen dat een dergelijke zaak ook hier kan voorkomen.

H.BVD zou dan meteen de maatregelen die de B.V.D. in zo'n geval moet nemen, aan de Kamercommissie willen uiteenzetten.

H.C zal dus opsplitsen wat wij over de _____-zaak hebben, hetgeen behalve het NATO-rapport, waarschijnlijk voornamelijk persberichten zullen zijn.

H.BVD voorziet dat wij dan terecht zullen komen bij het probleem dat de Duitse ambassadeur heeft aangesneden, namelijk het checken van a) Ministers, staatssecretarissen, leden Eerste en Tweede Kamer en b) het verstrekken van geheime inlichtingen aan particuliere personen en instanties

PH.BVD is bang dat mogelijke gevoeligheden van Kamerleden ons parten zullen spelen en haalt als voorbeeld aan de heer Cammelbeeck die het gevoel heeft dat hij de natie dient door contact met de Russen te hebben. Verder acht PH.BVD een kans aanwezig dat de Kamercommissie van haar kant, aanhakende op de zaak _____, wel eens kan vragen hoe het met de zekerheden t.a.v. spionage-gevaar bij de B.V.D. zelf gesteld is.

Gezien het feit dat thans 10 personen aan de AURORA besprekingen deelnemen, is overgegaan tot vermenigvuldiging langs fotografische weg van de notulen, opdat deze behalve geschreven, ook gelezen kunnen worden.

KA is in de gelegenheid gesteld de vermenigvuldiging door eigen personeel te laten uitvoeren, zodat de security niet in het gedrang komt.

12 mei 1961.

OCHTENDBESPREKING op zaterdag 13 mei 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~

~~H.K/SH~~

Afwezig : -----

H.C deelt mede, dat hij bezig is de stukken over de -zaak bij
elkaar te zoeken.

PH.B ziet in De Waarheid dat HOMPE nu voluit wordt genoemd als getuige à charge en dat hij een "betaald agent van de West-Duitse geheime dienst" is.

PH.B meldt, dat men steeds meer propaganda maakt voor de Pinkster vredes fietstocht.

Het gesprek komt daardoor op de wenselijkheid dat wij de politie op plaatsen waar een militair target is, versterken (hetgeen wij in het verleden ook al gedaan hebben) en attenderen op de targets, zoals KB/N met zijn netwerk rekening met de aanwezigheid van militaire doelen houdt. H.C gelooft, dat de C.I.-detachementen een deel van dit werk doen en er naar gestreefd moet worden dat politie en C.I.-detachementen hun netten uitzetten in de buurt van targets en dat wat er uit komt, bij ons terecht komt. Zoals het nu is geloven H.C en H.D dat bepaald niet alle breaches of security en merkwaardige voorvallen die zich afspelen, bij ons terecht komen. is het nu is

- H.D -

H.D memoreert, dat de militairen al eens zijn gekomen met een definitie van de voor hun belangrijke punten en dat dit toen met KB/N is besproken. De militairen hebben in deze definitie de aandacht gevestigd op belangrijke area's, waar nadere activiteiten nodig zijn, bewaking etc. H.D en KB/N weten niet wat er daarna aan gedaan is.

H.BVD zegt, dat, toen wij bij escorte acties bijzondere belangstelling zijn tegengekomen, wij tegen de militairen gezegd hebben, dat zij voor hun eigen bewaking moeten zorgen.

H.C vermeldt nog het feit dat wij nu de rapporten krijgen van de militairen over hun escorte-acties.

H.D brengt de rubricering van het ultra centrifuge project ter sprake . Na de zitting van de Ministerraad, waar nauwelijks een beslissing is genomen, heeft D van Buitenlandse Zaken een uittreksel van de notulen van de bestuursvergadering van het R.C.N. op 16 maart losgekregen. Hierin vraagt de heer of door het R.C.N. nadere maatregelen tot geheimhouding dienen te worden genomen in verband met een 5-tal octrooi-aanvragen in het U.C.-project.

Na discussie wordt op voorstel van de heer Fock besloten de F.O.M. en van de huidige gang van zaken op de hoogte te stellen, waarbij er op zal worden gewezen dat in afwachting van het multilaterale overleg, het in acht nemen van geheimhouding gewenst is.

De heer vraagt vervolgens of dit consequenties heeft t.a.v. het werk bij de F.O.M., waarop de heer Fock antwoordt dat de beveiligingsmaatregelen die thans worden toegepast voldoende zijn.

H.D wil nu onder verwijzing naar deze uitspraak van de heer Fock, dus van de regering, er op wijzen dat volgens het systeem zoals door het R.C.N. aan is voorgeschreven op basis van Vertrouwelijk, moet worden gewerkt.

H.D waarschuwt dat de heer misschien zal komen protesteren, maar dat hem op grond van art. 22 van de statuten van het R.C.N. de mond gesnoerd kan worden.

H.BVD zal dan naar H.D verwijzen.

H.BVD heeft gisteren tegen de heren Hasselman en zijn opinie over Dr. uiteengezet, die hier niet verbaasd over waren. heeft

H.BVD in overweging gegeven er nogmaals nader met de heer Hasselman over te spreken - met welk doel is H.BVD niet bekend.

Verder heeft H.BVD aangeraden het offensief te openen t.a.v. de secretaresses, waaraan hij toevoegde dat H.BVD aan niets zou hebben, daarentegen wel aan Hasselman.

H.D vestigt er de aandacht op dat het niet de schuld van is als wij de security paragraaf uit zijn rapporten nooit te zien krijgen.

krijgt deze wel onder ogen en het ligt op zijn weg om het aan ons door te geven.

H.D deelt verder mede, dat wij momenteel uitgebreide onderzoeken doen naar de sollicitanten voor secretaresse van Buitenlandse Zaken, maar dat wij slechts bij toeval horen of zij zijn aangenomen.

PH.BVD vraagt wanneer de nota van D en het antwoord van H.KA (B) over de P.S.P.-gegevens ter sprake zullen komen.

H.BVD heeft de nota nog niet gelezen en is bereid er a.s. woensdag over te spreken.

13 mei 1961.

X

OCHTENDBESPREEKING op maandag 15 mei 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.KZ~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/NZ~~ - ~~H.K/CH~~

Afwezig : ~~H.BVD~~

PH.B maakt alsnog melding van een vrij groot artikel in De Volkskrant van zaterdag, waarin het I.C.B. wordt aangekondigd. Uit de toon van het artikel, waarin waardering voor de persoon van Henk Gortzak is te lezen, blijkt dat men Wouter Gortzak en zijn politiek niet geheel ~~aux~~ serieus neemt.

PH.BVD verzoekt het artikel te mogen ontvangen.

Op vraag van PH.BVD zegt PH.B, dat De Waarheid nog met geen woord over het I.C.B. heeft gerept.

PH.B ziet in De Waarheid dat de Nederlandse regering I.J.G.-deelnemers aan het C.P.N. partijcongres de visa weigert. Andere buitenlandse gasten mogen komen, maar niet het woord voeren. De Waarheid voegt hieraan toe, dat de Nederlandse regering als enige denkt dat zij net zo gek kan doen als De Gaulle.

PH.BVD vraagt of dit de lijn is die destijds is afgesproken en bij bevestigend antwoord, of dezerzijds hier nog mee ingestemd wordt.

Het is grotendeels een kwestie van de communisten de voet dwars willen zetten, zegt PH.B.

PH.B ziet in De Volkskrant dat het onderzoek in Engeland naar alle veiligheidsdiensten zeer diepgaand zal zijn. De samenstelling van de commissie is nog niet bekend gemaakt, wèl dat de commissie de beschikking krijgt over het rapport en de conclusies van de commissie- , die de Lonsdale-zaak en alle implicaties daarvan onderzocht.

De Britse ambtenaren zijn ongerust omdat het onderzoek ook zal omvatten "het beveiligen van alle overheidsdiensten tegen ambtenaren met openlijke of geheime communistische sympathieën", daar dit zou kunnen leiden tot drastische onderzoeken en inmenging in het privé leven van overheidsfunctionarissen.

De Volkskrant maakt melding van een raadselachtig incident, waarbij twee Nederlandse militaire vliegtuigen betrokken zouden zijn. De Russische regering heeft in een protestnota de Nederlandse luchtmacht ervan beschuldigd, dat twee vliegtuigen granaten hebben laten vallen in de buurt van een Russische walvisvaarder. De Nederlandse ambassade heeft de protestnota in ontvangst genomen, maar het voorval is vooralsnog een raadsel, daar de Russen geen plaatsaanduiding hebben gegeven.

H.D vraagt of wij iets aan Dr. moeten doen, die vanochtend om 9.00 uur zou komen. Dr. zou komen lezen en H.D vraagt zich af of hem ook D-lectuur verschaft moet worden.
H.C deelt mede, dat CS zich vanochtend met de heer bezig houdt en opdracht heeft hem met zachte hand aan te pakken. H.C gelooft, dat het beste is dat CS eerst een indruk krijgt hoe Dr. reageert. Wij kunnen hem dan altijd nog later uitnodigen nog eens te komen.

15 mei 1961.

4

OCHTENDBESPREEKING op dinsdag 16 mei 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.AE~~

KB/H heeft gehoord, dat de journalist een artikel zou schrijven over de B.V.D. en verneemt dat dit het artikel in De Spiegel is. De aanleiding hiertoe is geweest de televisie-uitzending door en dat H.BVD heeft gezegd dat iets meer bekendheid moet worden gegeven aan het werk van de B.V.D. Het idee tot het artikel is uitgegaan van De Spiegel en het is tevoren aan H.KO voorgelegd. H.C vraagt zich af of een dergelijk artikel niet beter gepubliceerd kan worden in een blad waarvan de lezerskring meer van de noodzaak van de B.V.D. overtuigd moet worden dan de grotendels reeds overtuigde Spiegellezers. PH.BVD noemt in dit verband de naam van Elsevier's Weekblad, die de B.V.D. goed gezind is.

H.C deelt mede, dat CS en CS/H een aanzienlijk beter begrip hebben aangetroffen bij Dr. dan zij verwacht hadden. De stukken die hij van D.B.D. (inderdaad) heeft gekregen, namelijk a) over de methodiek van de Oostblok inlichtingendiensten en b) het NATO stuk over de gevaren die diplomaten achter het IJzeren Gordijn kunnen bedreigen, heeft Dr. gelezen en buitengewoon goed begrepen. Verder blijkt, dat Dr. zichzelf Russisch heeft geleerd en de werken van Lenin in het Russisch heeft gelezen. PH.BVD memoreert dat de familie uitzonderlijk begaafd is en PH.B herinnert aan de drie-maandelijke persoverzichten, die Dr. uit Peking placht te sturen en die van zeer goed gehalte waren. H.C is dus van mening dat, al is Dr. geen praktisch man, het wel goed zal gaan in Boedapest, als zijn tweede man wél het nodige gevoel voor praktisch heeft. Dr. heeft toegezegd zo spoedig mogelijk als hij weer in Nederland was, te zullen langs komen. De echtgenote van Dr. is niet Tsjechisch, maar Deens.

PH.B ziet, dat het C.P.N. congres in zijn geheel zal deelnemen aan de Vredesdemonstratie op tweede Pinksterdag op het Sumatraplantsoen.

PH.B ziet in De Waarheid dat GLOBKE met ziekteverlof is gegaan. De Waarheid beweert, dat de Israëlische couranten zijn berechting eisen wegens zijn anti Joodse handelingen tijdens de oorlog.

In De Volkskrant staat een bericht van de Londense correspondent, dat de communisten nu erg bang zijn voor hun eigen veiligheidsdiensten naar aanleiding van de zaak BLAKE en spreken over het feit dat de Communistische pers te veel inlichtingen weggeeft! De Russen houden er rekening mee, volgens dit bericht, dat de Westerse spionagediensten tot in de partij-apparaten doordringen.

H.C vindt dit een hoogst merkwaardig bericht en men vraagt zich af of het van afkomstig is.

- In tegenstelling -

In tegenstelling tot een vroeger bericht vermeldt De Volkskrant nu dat POWERS niet in Rusland wil blijven, maar Amerikaan wil blijven.

PH.B deelt mede, dat) en in Wenen hebben deelgenomen aan een congres voor de 40-urige werkweek. Er waren drie vertegenwoordigers van het W.V.V., namelijk , en . Voor Oostblok deelnemers waren visa geweigerd en de Oost-Duitsers werden slechts met initialen aangeduid. Op vraag van over de houding van het W.V.V. t.o.v. de E.V.C., heeft gezegd dat het W.V.V. niet het Centrum, maar alleen de E.V.C. erkent. Het Centrum was wel uitgenodigd, maar is niet gegaan, aldus PH.B. Het W.V.V. wil de E.V.C. voor het volgende congres in het najaar uitnodigen, maar dan moeten zij garanderen dat zij met een brede delegatie komen. verwacht nu een schriftelijke uitnodiging en heeft kans gezien de reis- en verblijfskosten vergoed te krijgen. ^{EVC} KB/N2 voegt hieraan toe, dat de F.D.G.B. het Centrum heeft bericht, dat zij voortaan geen bladen meer aan het Centrum toesturen en verder dat de F.D.G.B. opnieuw heeft gevraagd de toestand E.V.C./Centrum uiteen te zetten. Nu mag men aannemen, aldus KB/N2, dat de Russen hiervan weten en er mee accoord gaan. Dit is dus totaal tegen de lijn van De Groot in.

H.D heeft een artikel met foto uit de Haagse Courant van 12 mei over een sabotage in München Freimann bij de Fa. Mittelmayer, die electronische communicatie-apparaten voor de Bundeswehr maakt en waar een reeks bomexplosies heeft plaats gehad. De daders zijn goed op de hoogte geweest van de werkwijze en het productieproces, hetgeen de federale recherche, bijgestaan door de West-Duitse contra-spionage dienst, belangrijke aanwijzingen geeft.

H.K/CH brengt op verzoek van PH.BVD verslag uit van de bespreking die H.BVD en hij vrijdag j.l. hebben gehad met de heren v.d.Minne en Mijnlieff over eventuele maatregelen die genomen zouden moeten worden tegen Indonesiërs en Ambonnezen in geval van oorlogstoestand tussen Indonesië en Nederland De bespreking vond plaats naar aanleiding van een nota die H.K/CH had geschreven en waarin wij bepaalde maatregelen hadden voorgesteld, bijvoorbeeld het opleggen van meldingsplicht aan de hier verblijvende Indonesiërs en internering van 30 Ambonnesse leiders van pro-Indonesië Ambonnesse verenigingen. De heren vroegen zich af, of deze maatregelen voldoende waren; zij wilden behalve de leiders een aantal andere als raddraaiers bekend staande Ambonnezen interneren en de heer v.d.Minne heeft ons aangeraden contact te zoeken met twee politiemensen, die speciaal toezicht hebben op de Ambonnesse kampen en precies weten waar de kwade elementen zitten. Zij kennen het karakter en optreden van de Ambonnezen en een aantal Ambonnezen, ook al zijn zij niet extreem links of anti-Nederlands, zal met name door hen worden genoemd, waarna een definitieve lijst wordt opgesteld door ons. De heren v.d.Minne en Mijnlieff denken dus in groter verband, namelijk dat wel 2 à 300 Ambonnezen zouden moeten worden geïnterneerd. Intussen zal de heer Mijnlieff op basis van onze nota een regeringsnota schrijven voor de Ministerraad. H.K/CH gaat dus morgen met de twee politiemensen praten. Wat betreft de Indonesiërs op schepen (vraag KB/N2), ook dit is uitvoerig besproken en besloten is om de Maatschappij Nederland en de Rotterdamse Lloyd te waarschuwen als het zover is en hen te zeggen hun kapiteins te

- waarschuwen -

waarschuwen dat zij op hun qui-vive zijn. Internering op het schip schijnt wettelijk bijzonder moeilijk te zijn.

KB/N2 en H.D wijzen er op dat ook op de tankers nog steeds Indonesiërs varen.

H.D waarschuwt tegen de neiging om de woordvoerders als de raddraaiers te bestempelen en wil er op wijzen dat dit een evaluatie is, waar de B.V.D. buiten staat.

H.K/CH zet uiteen, dat het arresteren van de leiders in het geval van Indonesiërs afdoende helpt, maar bij Ambonnezen bepaald onrust kan verwekken en dat het z.i. daarom gewenst is diegenen waarvan bekend is dat zij elke gelegenheid gaarne aangrijpen om relletjes te maken, mede op de lijst van internering plaatsen. Wij maken dus deze lijst in overleg met de twee politiemensen.

H.K/CH vertelt nog dat de 41 Ambonnezen die terug zijn naar Indonesië een papier bij zich hebben, van de Indonesische vertegenwoordiging in Brussel, dat zij alleen zullen worden toegelaten in Indonesië als het resultaat van de screening bevredigend is. Het kan dus zijn, aldus H.K/CH, dat zij allemaal terug komen.

H.KA komt terug op hetgeen H.B op 5 mei j.l. heeft gesignaleerd over de bondgenoot die wij gekregen hebben in West-Duitsland in onze bezwaren tegen de vrije migratie van arbeiders in E.E.G.-verband.

De bezorgdheid zat bij de West-Duitsers voor, dat tengevolge het stemrecht van de vreemde arbeiders voor de ondernemingsraden deze te links georiënteerd zouden kunnen raken.

H.KA deelt mede, dat dit inderdaad een punt van onderzoek is. Het Comité van Permanente Vertegenwoordigers van de E.E.G. heeft na behandeling door commissies de zaak in beschouwing genomen en thans moet de Raad van Ministers van de E.E.G. beslissen.

- 1) Het stemrecht van arbeiders in ondernemingsraden kennen de Belgen alleen toe aan degenen die een bepaalde leeftijd hebben en de Belgische nationaliteit. Er is nu voorgesteld het stemrecht algemeen te maken, althans voor iedereen die bijvoorbeeld een jaar bij het bedrijf is werkzaam geweest.
- 2) De verkiesbaarheid voor de ondernemingsraden beperken Belgen en Fransen tot de nationaliteit van het land, terwijl de Nederlandse nationaliteit bij ons geen eis is. Men heeft nu voorgesteld om in het proces-verbaal van de zitting te constateren dat de vreemde arbeiders verkiesbaar moeten kunnen zijn. Men wil de geëigende maatregelen nemen, zodat dit doel geleidelijk aan bereikt wordt. De verkiesbaarheid wordt dus niet als een recht omschreven, maar het is wel het doel.
- 3) H.D brengt ter sprake dat in de nota van KA2 de politieke betrouwbaarheid ter sprake kwam. Art. 27 Regl. (blz. 11 van doc. 88), dat - naar uitgemakt is - zich uitsluitend richt tot de Lidstaten en niet tot de individuele werkgevers, verbiedt het stellen van criteria bij de werving van vreemde werknemers, welke discriminerend zijn in vergelijking met de criteria welke voor eigen onderdanen gelden. Er staat: medische, beroeps- en andere criteria.
Dit zou volkomen logisch zijn, men wil geen discriminatie, waarvan dan ook geen sprake is als men de eigen burger ook aan screening onderwerpt. Als een beveiligd bedrijf Italiaanse arbeiders werft, kan het dus politieke screening eisen, evenals het dit voor zijn eigen Nederlandse arbeiders eist. Als een vreemde arbeider in Nederland zijnde, van een niet-beveiligd naar een beveiligd bedrijf overgaat, kan ook screening ge-eist worden.

mogelijk

H.KA is er echter niet zo zeker van dat wij politieke betrouwbaarheid zonder meer onder "andere criteria" kunnen brengen.

H.D zet uiteen dat zoals de situatie nu is, wij de "anti-sabotage" bedrijven waarschuwen dat wij geen garantie kunnen geven voor de nieuwe Italiaanse arbeiders, omdat de Regering zich contractueel heeft verplicht niet politiek te screenen.

Sommige bedrijven nemen toch dit ongescreende personeel, waarbij het de bedoeling is dat zij niet in de beveiligde sector komen.

H.D meent, dat dit een materie is die wel onder het oog genomen moet worden en wijst er op dat wij onze link met Economische Zaken moeten gebruiken bij het aftasten van de mogelijkheid of er iets aan de zaak gedaan kan worden.

H.KA gelooft niet dat wij er nu nog tussen kunnen komen en raadt H.D aan zich op de hoogte te stellen bij Drs. van Sociale Zaken.

De stukken heeft H.KA van de heer van Justitie gekregen.

Besloten wordt, dat H.D zich na terugkomst van KA2 met Drs. in verbinding zal stellen en de stukken zal krijgen.

16 mei 1961.

bij KB/G-E

AURORA.

DAGSTAAT d.d. 16 Mei 1961 KB/G.

Bestemd voor: HBVD., PHEVD., HKA., HAZ., HB., HC., HD., KB/N., KB/G.

16 Mei 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 17 mei 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~ -
H.K/CH

Afwezig : -----

Notulen gisteren:

H.D verzoekt onder op bladzijde 3 het woord "eisen" te vervangen door "mogelijk" zijn.

PH.B wijst er op, dat in de passage over het W.V.V., de F.D.G.B. niet het Centrum, maar de E.V.C. heeft aangekondigd geen vakbladen meer te sturen. Hieruit blijkt dus, aldus PH.B, dat de W.V.V.-leiding niet hetzelfde standpunt inneemt als de F.D.G.B.

Een contact van KB/H heeft bij Buitenlandse Zaken gesolliciteerd als Russisch tolk en kreeg van de heer Korthals Altes te horen dat zij een maand geleden stad en land hebben afgezocht om een Russisch vertaler voor het Bureau Oost-Europa te zoeken en deze ook gevonden hebben. KB/H vraagt of de heer ons misschien heeft geraadpleegd in deze zaak en ontvangt een ontkennend antwoord.

Wij kunnen er nu niet op aanslaan, dus zou over enige tijd de kwestie van Russische tolken eens in algemene termen met Buitenlandse Zaken kunnen worden aangeboord.

KB/H heeft gisteren van het verzoek gekregen om een, zij het maar 4-regelig, rapport van H.C te krijgen over de affaire . H.C zal in 4 regels zeggen, dat wij er niets van afweten en er niets mee te maken hebben, want over de politieke kant van de zaak kan hij niets vertellen.

PH.B toont de headline in De Waarheid over het protest van de Russen ten aanzien van de beschieting van hun walvisvaarder:
"Minister erkent: Marine vliegtuig vuurde".

De Waarheid meldt, dat de Prawda boos is over het verbod van de Nederlandse regering visa te verlenen aan de IJzeren Gordijn C.P.N. congres-gangers.

- PH.B -

PH.B deelt mede, dat Het Vaderland gisteren de naam heeft vermeld van de voorzitter van de commissie, die een onderzoek moet instellen naar de Engelse geheime diensten.

KB/N doet mededeling van een proces dat momenteel in Londen gaande is, al een week lang, waarbij een aantal anti-communisten in de Engelse vakbeweging probeert aan te tonen op wat voor onregelmatige manier de communisten aan hun invloed in de Engelse vakbeweging zijn gekomen. Dit (civiel) proces wordt buitengewoon belangrijk geacht. KB/N geeft een voorbeeld van de frauduleuze handelingen van de communisten. De drie meest belangrijke vakbonden zijn erbij betrokken.

De pers schrijft vooralsnog geen commentaren, daar de zaak sub judice is, maar het proces wordt op de televisie uitgezonden en als het eenmaal zo ver is, zal er wel een oordeel losbarsten. De communisten zijn net iets te ver gegaan en het blijkt dat zij geprobeerd hebben door hun penetratie van de vakverenigingen de socialistische partij als zodanig over te nemen. Jarelang heeft de communistische partij rustig aan de infiltratie kunnen werken. Wij als B.V.D. hebben in de loop der jaren tegen dergelijke pogingen van de C.P.N. kunnen waarschuwen, hetgeen daar niet mogelijk is, omdat men iemand brodeloos maakt door hem uit de vakvereniging te stoten.

PH.B vraagt of dit proces in de Special Committee vergadering ter sprake zal komen. De communistische invloed in de vakbeweging komt namelijk als agendapunt speciaal aan de orde.

PH.BVD deelt mede, dat KZ heeft opgebeld. Vrijdagmorgen om 09.00 uur heeft bij de MARID een vergadering plaats van het Comité II van de V.C.S. (Verenigde Chefs van Staven), waar aan de orde zullen komen

- 1) de kwestie van Ambonnezen in rijksdienst en
- 2) het verkeerd terecht komen van de aangetekende brief van de LUID

KZ zou het op prijs stellen als de B.V.D. op deze vergadering vertegenwoordigd zou kunnen zijn.

Op vraag H.BVD zegt H.D, dat de LUID de brievenkwestie op het Informeel Overleg ter sprake heeft gebracht, maar dat de rapportage aan SHAPE waarschijnlijk nog niet heeft plaats gehad. LUID heeft een rapport ingediend bij de V.C.S. en dit zal vermoedelijk ter sprake komen, voordat het verder gaat naar SHAPE.

PH.BVD stelt voor dat H.K/CH voor punt 1) en H.D voor punt 2) gaat.

Op vraag H.D waarom KZ uitnodigt, zegt H.BVD dat deze plaatsvervangend voorzitter van het CVIN is geworden en waarschijnlijk dus als zodanig ook van het Comité II.

H.KA memoreert dat de C.B.B.A. bij elkaar zou komen, nadat H.AZ bij Dr. was geweest en vraagt H.BVD wanneer deze hiervoor tijd beschikbaar heeft.

Aangezien H.BVD veel weg zal zijn, zal PH.BVD de vergadering voorzitten en H.KA zal met H.AZ de datum vaststellen.

Over de kwestie van het doorgeven van P.S.P. informatie aan de militairen, zal vandaag niet gesproken worden.

17 mei 1961.

PH.H deelt mede, dat de burgemeester van Amsterdam moeilijkheden gaat maken tegen de demonstratie op tweede Pinksterdag op het Sumatraplantsoen en van plan is de demonstratie binnen de bebouwde kom van Amsterdam te verbieden.

H.AZ, betogende dat zijn schuchtere aard hem er tot nog toe van heeft weerhouden veel in deze vergadering in te brengen, ook als gevolg van het feit dat de vele afkortingen voor hem weliswaar associaties met voetbalverenigingen oproepen, maar verder weinig zeggen, vraagt zich niettemin af of Aurora zich nu en dan niet iets zou moeten matigen in haar voorlopig oordeel over buitenstaanders. Als voorbeeld hiervan noemt H.AZ Dr. , over wie eerst het woord "waardeloos" is gevallen en wiens intelligentie enige dagen later in superlatieven werd afgeschilderd. H.AZ gelooft, dat wij niet moeten vergeten dat wij deze mensen altijd uit een BVD-oogpunt bekijken. H.BVD heeft Dr. zelf meegemaakt en heeft behalve een indruk van vreesachtigheid, werkelijk de indruk van hem gekregen, dat hij niet van plan was ook maar iets van zijn levensgewoonte op te geven terwille van de security. H.C geeft toe, dat de discrepantie groot is geweest en hoopt nu maar dat de uiteindelijke opinie van CS en CS/H de juiste blijkt te zijn!

H.BVD is opgebeld door de heer van de K.L.M., die zei dat hij kwam introduceren de Chief Special Branch, Deputy Commissioner of Police, MALAYA. Deze arriveerde vanmorgen en had aan de K.L.M. gevraagd of hij een onofficieel bezoek kon brengen aan de B.V.D. H.BVD heeft hierop gezegd, dat hij er niet over denkt iemand te ontvangen die niet behoorlijk is geïntroduceerd en heeft gezegd dat de deputy commissioner dan maar een Nederlandse autoriteit moet opgeven, waarbij H.BVD aan de heer denkt. De man gaat morgen weer weg.

H.KA heeft een brief van de heer van de Liberale Studentenvereniging te Leiden, met het verzoek of wij een lezing kunnen arrangeren over de B.V.D.

H.BVD zegt, dat H.KO momenteel meerdere dergelijke lezingen voor studenten geeft en ook deze zal kunnen verzorgen.

18 mei 1961.

K

OCHTENDBESPREEKING op vrijdag 19 mei 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AZ~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.K/CH~~

H.BVD heeft gisteren gesproken met _____ over het nog in de lucht hangende bezoek van de Commissioner uit Malaya.

Hij is op weg naar een conferentie van Commonwealth Special Branch Chiefs, die morgen in Londen zal beginnen. Daarna is H.BVD gebeld door inspecteur _____ van de I.D. Amsterdam, die opdracht had de bezoeker hedenmorgen om 09.00 uur in zijn hotel te ontmoeten en hem te begeleiden.

H.BVD zal de Commissioner om 2.30 uur ontvangen. H.BVD acht het wel gewenst, dat bij de aankomst van de bezoeker een paspoort procedure wordt toegepast.

Er volgt een discussie over het KB/N dagrapport. KB/N deelt nog mede, dat bij Fokker Amsterdam stakingsplannen zijn, t.w. een sitdown-staking hedenmiddag van 1 tot 3 uur.

H.C meldt dat het artikel in De Spiegel een melding tot gevolg heeft gehad. Een lezer schrijft, dat hij nog eens had nagedacht over voorvallen in

Katwijk, waar in de buurt Molenkamp veel M.L.D. vliegers wonen. Hij had er veel Duitsers gezien, die volgens hem niet deugden. Verder had hij in de Nieuwe Leidse courant een advertentie zien staan, waarin aan een militair wonende in de Molenkamp Katwijk bijverdiensten werden aangeboden. Als symptoom acht men dit gunstig; een en ander is in onderzoek bij E IX 2. H.KA heeft van H.KO gehoord, dat de redactie van het Spiegel-artikel niet bij KO heeft berust. Wel heeft KO een aantal gegevens geleverd als basis-materiaal.

PH.B ziet in De Waarheid, dat, gezien het gebruik van vetgedrukte letters, de dagelijkse verbinding met Moskou als belangrijkste verdienste van de N.S. zomerdienstregeling wordt beschouwd.

In De Volkskrant leest PH.B, dat in Rusland vier generaals zijn verongelukt, naar men vermoedt bij raketexperimenten. Er volgt hierover een korte discussie.

Verder spreekt De Volkskrant over een proces in Albanië, waar tien spionnen zijn gearresteerd. Twee van hen waren in Russische dienst staande Albanese ambtenaren.

H.D deelt mede, dat Dr. (Philips) DRES heeft opgebeld met het verzoek zijn opvolger te mogen komen voorstellen. DRES heeft hem verzocht eerst door zijn directie per brief te laten berichten wie zijn opvolger is. De heer vond een en ander wat formeel en deelde verder mede, dat zijn opvolger een volkomen betrouwbaar persoon is, die o.a. toegang heeft tot NATO-wetenschap.

Er volgt een discussie over deze verandering van procedure, vergeleken met de weg die destijds gevolgd is, toen Dr. voor deze functie in aanmerking kwam. Tevens wordt even gesproken over de opvolger, de heer .

H.KA memoreert de a.s. B.Z.B. tentoonstelling in de cantine en beveelt deze warm aan in de aandacht van de afdelingshoofden. Op woensdag 24 mei te 10.30 uur zal deze tentoonstelling worden geopend met een E.H.B.O. demonstratie. H.KA verzoekt PH.BVD en de afdelingshoofden bij de opening aanwezig te zijn.

H.D tekent hierbij aan, dat in verband met een vergadering met de militairen de afdeling D niet vertegenwoordigd zal kunnen zijn.

19 mei 1961.

Pinksteren

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 23 mei 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.B~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.AZ~~

KB/N geeft enige bijzonderheden over het 20e C.P.N.-congres, dat tijdens het Pinkster-weekend in Amsterdam is gehouden. Samenvattende conclusie is, dat het een vrij tam congres is geweest. KB/N deelt nog mede, dat de K.P.D.-man , die zaterdag uit Oost-Berlijn zou komen om het C.P.N.-congres te bezoeken, niet is komen opdagen.

In verband hiermede zegt H.C, dat het piket zijn geld heeft opgebracht, daar hierdoor t.a.v. het bezoek van direct een volgactie en contact met Justitie geregeld konden worden. Uit deze actie is gebleken, dat de Koninklijke Marechaussee een algemene opdracht heeft gehad om IJ.G. bezoekers, die te kennen zouden geven het C.P.N.-congres te willen bezoeken, niet toe te laten. Verder deelt H.C mede, , de U.S.S.R. ambassadeur in Washington, 24 uur in transit in Nederland zal verblijven en morgen weer doorreist.

PH.B leest enkele details voor uit een der werkrapporten met betrekking tot buitenlandse bezoekers aan het C.P.N.-congres.

PH.BVD vraagt naar de ervaringen die PH.D vrijdagmorgen heeft opgedaan tijdens de vergadering van Comité II van de V.C.S. in verband met de -brief . De conclusie van H.D is, dat de voor-schriften nationaal en NATO bepaald wel deugen, doch dat tegen menselijke fouten, zoals verkeerd adresseren of niet langs de juiste weg versturen, geen kruid is gewassen. Het is H.D overigens niet duidelijk geworden, waarom geen gebruik is gemaakt van de interdepartementale koeriersdienst, die toch voor dit soort verzendingen in het leven is geroepen.

H.K/CH, die eveneens deze vergadering heeft bijgewoond, vertelt over een circulaire die van Marine uitgegaan is aan Leger en Luchtmacht, die er op neer komt dat men geen Ambonnezen meer in dienst zou moeten nemen. De conclusie van de Comité II vergadering is, dat men voorzichtig aan zal gaan doen met het in dienst nemen van Ambonnezen en men is overtuigd dat uiteindelijk alle in Nederland verblijvende Ambonnezen zullen teruggaan naar Indonesië. De screening van aan te nemen personeel zal verscherpt moeten worden. Een en ander was het resultaat van een vrij korte gedachtenwisseling.

H.D acht dit overigens een vreemde gedachtengang, daar de Ambonnezen die zich reeds in militaire dienst bevinden toch ook niet meer loyaal geacht kunnen worden.

H.K/CH deelt nog mede, dat hij een bespreking heeft gehad met de twee inspecteurs van de Ambonnezenkampen . Deze inspecteurs, zelf half Ambonnezen, kunnen geacht worden experts te zijn t.a.v. het Ambonnesse karakter. Zij waarschuwen sterk tegen onmiddellijke internering van de pro-Indonesische groep, daar het te verwachten effect hiervan niet zal zijn dat de van hun leiders beroofde Ambonnezen zich hierbij neer zullen leggen, doch integendeel heftig zullen reageren. Zij adviseren de volgende maatregel: eerste fase: de kampen die hiervoor in aanmerking komen onder militaire bewaking te stellen en de leiders toe te spreken, tweede fase: internering van de leiders.

- H.K/CH -

H.K/CH heeft inmiddels de heer Mijnlieff gesproken, die na zijn bespreking met H.BVD en op zich genomen had een nota op te stellen. Hij zal deze nota voorlopig even aanhouden tot in de eerste week van juni. Vóór die tijd gaan de twee inspecteurs alle kampen langs om gesprekken met de leiders te houden, waarna een gesprek met H.K/CH zal volgen. Hierna zal H.K/CH wederom een gesprek voeren met Mijnlieff, opdat deze zijn definitieve nota zal kunnen opstellen. Het ziet er naar uit, dat het advies van de inspecteurs zal luiden: een aantal, ongeveer 3 Indonesiërs, onder meldingsplicht te stellen en de Ambonense kampen onder bewaking te stellen.

H.KA deelt mede, dat een tweetal Russische nota's in omloop zijn, t.w. een boze reactie over de mislukte Texel-tocht, waarbij als antwoord een korte afpoeiering van Buitenlandse Zaken. Ten tweede een circulaire over het vrije verkeer van diplomaten in de Benelux-landen, waarbij restricties worden gesteld op reciprociteitsbasis t.a.v. landen waar een zone-indeling bestaat. De Russen protesteren hier zwaar tegen, onder het motto dat in de U.S.S.R. geen verschil gemaakt wordt tussen vrijheden van diplomatiek personeel en overige buitenlanders, daar voor deze gehele groep dezelfde regels gelden. Verder tornen zij aan de formele basis, onder verwijzing naar de voorlopige tekst van een internationaal verdrag, dat de status van diplomatiek personeel regelt. Volgt een gesprek over inhoud en consequenties van dit verdrag. H.KA deelt mede, dat Nederland dit verdrag niet heeft getekend en ook niet van plan is dit te doen. Er bevindt zich een exemplaar van dit verdrag bij H.BVD.

23 mei 1961.

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 24 mei 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.AE~~

Notulen gisteren:

In de passage over de Ambonnezen wil H.K/CH de woorden "men is overtuigd dat" vervangen door "men houdt rekening met de mogelijkheid dat". Verder op bladzijde 2 wijst H.K/CH er op dat het niet het advies van de inspecteurs is, maar het advies van de heren , Mijnlieff en H.BVD in de nota.

H.D zou in dezelfde passage op bladzijde 1 in de één na de laatste alinea na "bevinden": ", dan" ingevoegd willen hebben.

H.KA zou de één na de laatste zin in de passage over de Russische nota's als volgt veranderd willen zien: "De zône-regeling zal er niet sterker op kunnen worden nu weleens aan de formele basis zou kunnen worden getornd door de behandeling van een verdrag".

In de laatste alinea verzoekt H.KA het woord "getekend" door "geparafeerd" te vervangen. Het verdrag is vermoedelijk alleen geparafeerd.

PH.B deelt mede, dat De Waarheid het nieuwe Partijbestuur bekend maakt, waarin zeven nieuwe leden zitting hebben. Verder wordt de redevoering van Paul de Groot volledig afgedrukt; zij is even als het gehele congres, zeer tam.

De Pinksterfietstocht heeft zich goeddeels in de regen afgespeeld.

PH.B ziet een berichtje in de Observer van 21 mei, waarin wordt medege-
deeld dat de ex R.A.F. squadron leader BARRYMAINE heeft bekend en gepu-
bliceerd in de Sunday Times, dat hij zes jaar lang voor de Russische in-
lichtingendienst heeft gewerkt. Hij placht zijn Russisch contact in Parijs
te ontmoeten. Hij heeft behoord tot de intelligence afdeling van Buiten-
landse Zaken (M.I. 6) en was daarna diplomatiek correspondent van de
Evening Standard. Barrymaine verblijft in Zwitserland. Special Branch
Scotland Yard is met de zaak belast.

Op vraag van PH.BVD zegt H.K/CH dat de man uit Malakka niet is komen opda-
gen.

PH.BVD leest passages voor uit een artikel in Vrij Nederland van 20 mei jl. van de hand van Fons Hermans over de zaak Raptis en Santen, getiteld: "Welke rol speelden de Rode Hand en de BVD?"

Hermans haalt hierin een stuk aan uit het proces-verbaal van het verhoor van Hompe door inspecteur Vos. Hierin verklaart Hompe, dat Joop Zwart hem eerst heeft gezegd dat hij het project moest doorzetten, omdat hij erover had gesproken met de BVD, die had gezegd Hompe met rust te zullen laten en later - dat Joop Zwart had gezegd dat Hompe zich goed moest realiseren wat hij deed, want dat hij met handen en voeten aan de BVD gebonden zou zijn. Dus, dat de BVD met provocateurs werkt.

Op vraag van KB/N zegt PH.BVD, dat Fons Hermans het proces-verbaal waarschijnlijk van heeft ontvangen, maar dat hij - waarschijnlijk om moeilijkheden te voorkomen - schrijft dat hij inzage ervan heeft verkregen "door bemiddeling van een in het buitenland verblijvende instantie".

PH.BVD wijst er op, dat de verdachte en de raadsman inzage van het dossier kunnen krijgen, in ieder geval nadat het gerechtelijk vooronderzoek gesloten is en dat zij tegen betaling afschriften kunnen laten maken.

H.D vraagt zich af wat de beveiliging in een zaak als dan eigenlijk voor zin heeft. H.D memoreert dat een werkgroep, tot voor kort onder leiding van Mr. , zich met de beveiliging van de zaak bezig hield en vraagt zich af of wij deze kwestie dan niet nogmaals met H.BVD onder het oog moeten zien.

PH.BVD merkt op, dat het wel zin heeft bepaalde geheime gegevens tijdens het verblijf in een gerechtsgebouw te beveiligen, indien zij niet in het strafdossier komen, maar bijvoorbeeld dienen om aan het O.M. background information te geven. Het rubriceren van een strafdossier biedt weinig waarborgen, daar de verdachte en diens raadsman van het dossier mogen kennis nemen. Zij mogen weliswaar geheime gegevens die daarin voorkomen niet verder doorgeven, want dan zouden zij zich schuldig maken aan art. 98 Wetboek van Strafrecht, maar de controle daarop zal vrijwel onmogelijk zijn. Aan de rechter mogen alleen feiten door middel van het strafdossier ter kennis worden gebracht.

Het O.M. kan wel eens stukken aan de rechter voorleggen die dan niet in het dossier komen, maar het is niet reglementair, aldus PH.BVD.

KB/G wijst er op, dat dit dan ook hetgeen is wat bij is gebeurd en legt uit hoe wij in die zaak de rechter aan zijn innerlijke overtuiging geholpen hebben.

Het punt van deze beveiliging is volgens PH.BVD bij de gehele strafverdering niet onder ogen gezien.

De zitting waar als getuige zal optreden zal worden bijgewoond door onze rechercheur als verslaggever van het Algemeen Politieblad, waarvan hij in de redactie zit.

Op vraag van PH.BVD in welke zin bij ons bekend staat, zegt men: als querulant, en dat hij wel onvriendelijker dingen over de BVD heeft geschreven dan dat hij in het onderhavige artikel doet.

24 mei 1961.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 25 mei 1961

Aanwezig: ~~H.KA~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.S~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N2~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.AZ~~

PH.B vermeldt, dat De Waarheid twee pagina's discussie over het C.P.N.-congres geeft.

Verder gaat De Waarheid door met te hetzen inzake het geval van de hoofdagent in Delft, die de gouden medaille van de Oranje Nassau heeft gekregen. Deze man heeft zich in de oorlog tegen een aanval van de KP op het politiebureau verzet en is daarvoor door de Duitsers bevorderd. Zijn collega die zich door de ondergrondse bewusteloos heeft laten slaan, is daarentegen naar Oranienburg gezonden. De Waarheid gaat tevens tekeer tegen de burgemeester van Delft.

Men vraagt zich af hoe de procedure is geweest, die tot onderscheiding van de man heeft geleid.

H.C memoreert het verhaal dat hij 18 mei jl. vertelde, namelijk van de Arnhemse zakenman , die in de clinch van de Tsjechen zou zijn geraakt. Uit het rapport van blijkt nu, dat hij vóór zijn laatste bezoek aan Praag de B.V.D. over de open lijn heeft opgebeld en dat hij door iemand met een licht Indisch accent is verwezen naar de I.D. Arnhem. is hier boos over geworden en is naar een Tweede Kamerlid gelopen die BAB heeft gewaarschuwd dat de heer een onderhoud wilde hebben. Dit geval is dus goed afgelopen, maar door ons verkeerd behandeld en H.C gelooft dat even moet worden uitgezocht hoe een en ander in zijn werk is gegaan. H.D wijst er op, dat er strikte orders zijn t.a.v. het doorleiden van telefoons en dat hierbij speciaal rekening is gehouden met de mogelijkheid van provocatie.

Daar PH.BVD het betreffende rapport zo juist heeft ontvangen, neemt H.KA aan dat PH.BVD het gewenste onderzoek zal doen verrichten.

H.D wijst er nogmaals op, dat wat voor D van speciale interesse is in hetgeen PH.BVD gisteren mededeelde, de mogelijkheid tot verkrijging van afschriften van dossier-stukken door raadsman en verdachte is. H.D zou dit dan ook willen toevoegen aan de desbetreffende zin in de 6e alinea van onderen van de betreffende passage. H.D is van mening dat de beveiliging irreëel wordt als dit inderdaad mogelijk is.

H.KA weet niet hoe het werk van de betreffende commissie is gevorderd. Het is mogelijk dat men over dit punt inderdaad gestruikeld is. H.KA noemt echter de mogelijkheid voor het O.M. om stukken van overtuiging buiten het dossier te houden en pas op de zitting ter tafel te brengen. Deze stukken zouden dan wel beveiligd moeten worden en er is dus wel werk te doen, want het is wel gebleken dat aan de fysieke beveiliging hier en daar wel iets mankeert.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 26 mei 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.KZ~~

KB/N licht zijn dagstaat nader toe en vertelt dat de Unesco dergelijke reizen van studiegroepen uitbesteedt aan bonafide reisbureaus, zoals "De Vrije Wereld".

KB/G deelt mede, dat enige tijd geleden Russische akoestici bij een bezoek aan Philips weinig van akoestiek bleken af te weten, daarentegen zeer geïnteresseerd waren in de massafabricage van transistoren en vraagt zich af of men via de onschuldige akoestiek in de supergeheime sector tracht door te dringen. Ook hier wordt weer de elektronische industrie en akoestiek in één adem genoemd. KB/G is overigens geïnteresseerd bij deze reis.

H.D vraagt zich af of de reis zal worden georganiseerd evenals die van de Oekraïense vakbondslieden

PH.B ziet dat De Waarheid de namen en toespraken van de vier buitenlandse gasten aan het congres afdruckt, alsmede van de 35 partijgelukwensen alleen die van de CPSU en de communistische partijen van Indonesië en Cuba publiceert.

PH.B memoreert dat bij afdeling B een sociologische studie is gemaakt over het communisme in Limburg . Op verzoek van H.BVD en na een gesprek van H.BVD met de Commissaris der Koninging in Limburg, is deze studie nog wat uitgediept. Het resultaat overhandigt PH.B in concept aan PH.BVD.

PH.B geeft verschillende cijfers uit deze studie, waaruit valt te concluderen dat het communisme in Limburg grotendeels een importartikel is. Na eventuele wijzigingen door PH.BVD zal PH.B het stuk dan klaar maken voor de Commissaris der Koningin in Limburg.

26 mei 1961.

OCHTENDBESPREKING op zaterdag 27 mei 1961

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/S~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.K/CH~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.AZ~~

KB/G hoorde gisteren van Philips dat zij van O.K. en W. een door getekende brief hebben ontvangen met het verzoek een delegatie van 10 Roemeense arbeiders te ontvangen die geïnteresseerd was in de mechanische fabricage van transistoren. Dit bevestigt dus hetgeen KB/G gisteren suggereerde. Philips vroeg of wij geïnteresseerd waren, en daar dit inderdaad het geval is, is afgesproken dat Philips voorlopig zal vragen wat voor arbeiders dit zijn, wat hun qualificaties etc. Op vraag van H.KA zegt KB/G, dat als wij een verzoek naar voren brengen om de arbeiders te ontvangen opdat wij wijzer kunnen worden van de belangstelling die zij tonen, Philips genegen is de delegatie te ontvangen. H.D merkt nog op, dat het hier uitsluitend fabrieksgeheimen betreft.

PH.B ziet, dat De Waarheid nu ook een reeks andere telegrammen publiceert.

De aanval op Delft gaat doorzetten en het is wel duidelijk dat hier weinig argumenten tegenin te brengen zijn.

H.D deelt mede, dat een artikel van van de Spoorwegen is te verwachten in Elsevier over de spreiding van corruptie in Nederland die nog steeds een grote omvang heeft, ook bij de Nederlandse Spoorwegen.

27 mei 1961.

~~Handwritten mark~~
OCHTENDBESPREKING op maandag 29 mei 1961

Aanwezig: H.BVD - PH.BVD - H.KA - ~~H.AZ~~ - ~~H.B~~ - H.C - H.D - KB/G - KB/N -

H.K/CH

Afwezig : -----

Handwritten signature

H.C vestigt de aandacht op het radio-bericht, dat een Pool, Kolonel , onderminister van Binnenlandse Zaken en belast met de veiligheidsaangelegenheden, naar het Westen is gedefecteerd. Hij is nu bij de Amerikanen om leeggepompt te worden en wordt de belangrijkste defector genoemd sedert de oorlog.

H.B deelt mede, dat hij CC-lid was en dat hij uit de intelligence wereld van vóór 1956 afkomstig is.

H.C vraagt H.BVD te spreken over de nieuwste ontwikkelingen in de betrekkingen met de Marechaussee .

H.KA deelt mede, dat zaterdagnacht zeer plotseling en onverwacht de E IX rechercheur is overleden.

29 mei 1961.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 30 mei 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.AE~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/S~~ - ~~KB/N~~
H.K/CH

Afwezig : -----

Ten aanzien van zijn dagstaat merkt KB/N op dat dit de eerste maal is dat wij een voorbeeld hebben, dat op clandestiene wijze financiële steun geeft aan de communisten.

H.B ziet in de courant, dat er enig rumoer is rondom de perscampagne die de Minister van Buitenlandse Zaken van Joegoslavië POPOVIČ zou houden. Waarschijnlijk heeft de regering e.e.a. ongewenst geacht i.v.m. ~~mak~~ uitspraken contra Nieuw Guinea die te verwachten waren.

- H.B vestigt -

H.B vestigt de aandacht van H.D op een uitvoerig agitatie-artikel in De Waarheid over Fokker, klaarblijkelijk van de speciale informanten die de C.P.N. bezig is voor dit soort doeleinden te kweken.

H.BVD leest een kennelijk door een insider in de internationale intelligence sfeer geschreven artikel in het dagblad De Stem voor over BLAKE en overhandigt het daarna aan H.C.

H.C leest gedeelten voor van een artikel uit De Gelderlander, waarin een interview met twee ambtenaren van de afdeling Voorlichting van de B.V.D. wordt beschreven in vrij denigrerende bewoordingen. Behalve dat wordt erin gezegd, dat de B.V.D. belangstelling heeft voor de P.S.P.

Men vraagt zich af of de interviewgevers het stuk hebben gezien, voordat het ter perse ging en H.BVD is verwonderd dat hij van H.KO niets over dit interview heeft gehoord.

PH.BVD gelooft, dat wij ook tevoren van een dergelijk interview op de hoogte gesteld moeten worden.

30 mei 1961.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 31 mei 1961

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~ - ~~H.F/CH~~
Afwezig : ~~H.AE~~

Wel heeft hij met H.KEB afgesproken dat zij de eerstvolgende vertaling van het maandoverzicht in studie zullen nemen en erover van gedachten wisselen. In tegenstelling tot wat H.BVD dacht, zien de afdelingen de stukken niet meer terug en H.B zou hier ook wel tegen op zien, aangezien dit veel werk zou betekenen.

H.KA vindt bovendien, dat de verantwoordelijkheid voor de vertalingen niet bij de afdeling gelegd mag worden. Aan de andere kant is het zeer moeilijk de vertaling van een ander te contrôleren.

H.D wijst er op dat ook in de NATO vertalingen fouten kunnen voorkomen en men gelooft dan ook dat voor het probleem vertaling geen afdoende oplossing te vinden is. In ieder geval zal worden gewacht tot het resultaat van de bemoeiingen van H.B en H.KEB met de eerstvolgende maandoverzichtvertaling bekend zal zijn.

H.B vraagt in analogie met zijn vraag over de Oekraïense arbeiders t.a.v. het aangekondigde bezoek van de Roemenen: "Wat doen wij nu?"

De volgende aspecten komen in de discussie naar voren:

1. KB/G doet aan het bezoek van de Roemeense arbeiders aan Philips wel iets, omdat dit in een bepaald kader past.
3. H.C zegt, dat er een theoretische kans is dat de Roemenen intelligence komen bedrijven en houdt daarom het bezoek van in de gaten. Overigens staan bij C de Roemenen op een zeer laag pitje.
4. KB/G zal uitdiepen wie hij van zijn vroegere Roemeense tolken nog kan benaderen.

Op voorstel van PH.BVD wordt besloten dat B het centrale punt voor deze kwestie zal worden, althans voorlopig,

De Waarheid meldt, dat het hoofdbestuur van de P.S.P. een verklaring heeft afgelegd dat er geen fusiebesprekingen aan de gang zijn met de S.W.P. Van de P.S.P. gesproken, zegt H.BVD dat hij met H.KO het artikel in De Gelderlander heeft aangesneden. Ook H.KO was er erg van geschrokken. Op goed vertrouwen op een introductie waarmee de redacteur was gekomen, zijn H.KO en : te werk gegaan.

Een stelregel van H.KO is, dat hij de tekst van het artikel alleen ter inzage vraagt als in het gesprek zaken zijn weggegeven die niet voor publicatie bedoeld zijn. Daar over de P.S.P. niet is gesproken in de zin zoals in het artikel is weergegeven, is het artikel dus niet tevoren gezien.

De passage, waarin het vertrouwelijke Koninklijke Besluit wordt genoemd, is uit het Vrije Volk overgenomen.

H.D vindt het toch vreemd, dat een vertrouwelijk K.B. voor publicatie wordt vrijgegeven.

H.KA, die de zaak verder zal behandelen met H.KO, heeft laatstgenoemde gezegd dat hij het er niet bij moet laten zitten en afgesproken dat H.KO de hoofdredacteur zal opzoeken.

KB/G vertelt, dat H.KO en de hoofdredacteur van De Gelderlander, , na een onderhoud waarbij KB/G aanwezig was, in onmin zijn gescheiden

H.BVD verklaart dat hij toch geïnteresseerd is te weten wie de schrijver van het artikel in "De Stem" is en vraagt dit na te gaan. Het onderzoek naar het dagblad zelf zou de heer kunnen doen en het achter-deur-werk E IX2. Men gelooft, dat zal blijken dat het artikel een compilatie is van wetenschap opgedaan uit buitenlandse bladen als de Observer, New York Times, Esquire en Der Spiegel.

De Volkskrant meldt, dat in Londen steeds sterker wordt betwijfeld of de Poolse defector wel Kolonel is. Het is uit Polen tegengesproken en ook Westerse waarnemers in Londen uitten hun twijfel. Intussen blijft het een mysterie wie het dan wel is.

Over de beveiliging van de Rechterlijke macht, welke tijdens zijn afwezigheid ter sprake is geweest, zegt H.BVD dat deze kwestie indertijd is aangehouden, maar weer moet worden opgegraven. H.BVD geeft toe en is zich ook steeds bewust geweest, dat de zwakke stee is het beveiligen van de dossiers.

